

Vabariigi sünnipäev oli tore

Johannes Mühlberg

24. veebruari hommikul, Eesti Vabariigi 87. aastapäeval tõmbasin meie, kolmevärvilise maailma ilusaima, lipu päikesetõusuga vardasse. Nii algas mulle pidupäev.

Ilm oli külm ja karge, nagu ikka küünlakuu on olnud: taevas selge ja sinine ning päike tervitas meie linna, Rakveret ja tervet Eestimaad.

Edasi olin tunnistajaks Virumaa austamisel Pikas tänavas, kus avati meie esimestele maavanematele riigi algusest mälestustahvel. Kurb oli aga nende saatus, mis lõpetas riigimeeste elu Venemaal nagu tuhandetel teistelgi meie rahvast.

Siis oli Vabadussõja ausamba juures päeva tähistamine, mis oli pidulik ja päevakohane üritus. Mälestati ja austati kõnedega Vabadussõda, mis tõi meie vaprate ja visade isade poolt vabaduse suure ja verejanulise vaenlase, Venemaa võitmisega. Ohvreid oli palju, igavene au ja mälestus neile.

Asetasime leegioni veteranide Virumaa klubi poolt pärja ausamba jalamile teiste pärgade kõrvale.

Meie ei mäleta Vabadussõda, küll aga teist sõda väga hästi, kus võitlesime igipõlise vaenlase vastu tihti viimase padrunini. Need olid lahingud, kus langes rohkem eesti poisse kui I maailmasõjas.

Rakveres Pikas tänavas avati mälestustahvel endistele maavanematele.

Tairo Lutter

Ei tea, kes on öelnud lause: "Au langenuile, häda võidetule!" Ja võtja üle ei peeta kohut. Meie maa langes punase terrori haardesse ja rahvast veeti ešelonidega Venemaa vangilaagritesse, kus ei osutatud mingit inimlikkust ja nad olid määratud kõik hukule.

Nüüd on meil jälle vabariik, mis saavutati poliitiliste manöövrtega kabinettides koos välismaailmas elavate poliitikutega.

Kuid II maailmasõda pole veel lõppenud. Meie riigilt võttis see ära osa Petserimaast, Narva-taguse maa, mis kuulus Tartu rahulepinguga Eestile.

Olin osaleja kaitseliidus, kus austati tublimaid. Kohaletul-

nuid kostitati kohvi ja suupistetega, mida jagasid kaunid kodutütred – tänu neile hoole eest.

Pärastlõunal oli rahvamajas kontsert, kus esines ansambel Kaunimate Aastate Vennaskond. Saali akustika oli kehva võitu, sest lagi oli astmeline ja tagumine osa jäi heast ilma. Oli veel teisigi tõrvatilku. Võistlus oli klaveri ja lauljate vahel tasavägine: mõlemad kõvad poisid, ei saanud kumbki õieti löögile. Muidu olid kõik laulud mulle nooruspõlvest tuttavad ja tänu ning aplaus oli korralik.

Päevaloojangul kerisin riigilipu kokku ja panin ta oma kohale järgmist korda ootama.

Õhtul vaatasin presidendi vastuvõttu, see oli omaette ela-

mus. Meie riigis puudub veel õpetus, kuidas sellisel vastuvõtul olla. Ainult Inglise kõrge külaline oli omaette väga ilusti oma maneeriga.

Paljud aga ei osanud olla: kes näitas mõnd tantsusammu, keerutas ühele või teisele poole. Kes tahtis presidendiprouale kannaga varbale astuda ja "püksituult" puhuda, s.o presidendikaasale selga näidata. Paljud ei oska oma kaasasid oodata ja saata.

Au tuleb anda meie daamidele, nad olid toredad, etemad kui nende kavalerid.

See oli minule üks toredamaid ja sündmusterohkemaid aastapäevasid pika elu jooksul oma isade maal.